

Resultaten onderzoek van de SP afdeling Eindhoven n.a.v. nota: Verbindende kracht- samen voor elkaar: de ontwikkeling van samen kracht in Eindhoven (Maart 2013)

INLEIDING

In mei 2013 wordt in de gemeenteraad van Eindhoven een nota over vrijwilligers- en mantelzorgbeleid wordt besproken, genaamd Verbindende kracht- samen voor elkaar: de ontwikkeling van samen kracht in Eindhoven (Maart 2013). Omdat we graag wilde weten wat de mensen in de stad hieruit vinden hebben we een paar onderwerpen hier uit gehaald en een paar vragen over gesteld. We kregen veel enthousiaste reacties en de mensen vonden het fijn dat ze betrokken werden. Ze hadden ons echt iets zinnigs te vertellen, zij weten hoe het er aan toe gaat in de praktijk.

In dit stuk zetten we de reactie op de vragen onder elkaar in hoofdstuk 1. In hoofdstuk 2 hebben we de conclusies staan en tot slot staan in hoofdstuk 3 enkele aanbevelingen.

De resultaten van dit onderzoek zijn gebaseerd door het aanspreken van mensen op straat en per mail zijn dezelfde vragen door een aantal mensen beantwoord in de periode april-mei 2013. Op straat zijn de mensen die geen vrijwilligerswerk doen wel geteld. De mensen die geen vrijwilligerswerk doen hebben per mail niet geantwoord.

Aan dit onderzoek hebben 84 verschillende mensen mee gedaan. Slechts 3 waren zowel vrijwilliger als mantelzorger.

HOOFDSTUK 1

ANTWOORDEN VAN HET ONDERZOEK ONDER VRIJWILLIGERS EN MANTELZORGERS

ANTWOORDEN VAN VRIJWILLIGERS:

Geen vrijwilliger 43 x

Redenen:

- geen tijd, heel vaak
- kleine kinderen, vaak
- wil wel maar zoekt nog iets 2 x
- Wel vrijwilligerswerk gedaan, maar boos of er was een aanvaring met de leidinggevende. Daardoor zijn ze niet meer van plan te starten met ander vrijwilligerswerk 2 x
- Wel vrijwilligerswerk gedaan, maar gestopt want voelde me misbruikt
- Wel vrijwilligerswerk gedaan, maar gestopt omdat feestje van iemand € 100.00 kosten
- Wil nooit meer vrijwilligerswerk doen, want kost betaalde banen
- "Doe geen vrijwilligerswerk want van stront iets beters maken gaat niet"
- "doe geen vrijwilligerswerk meer, ik heb er geen zin meer in want voelde me niet gewaardeerd"
- Te oud

Wat zou er moeten gebeuren dat u het wel gaat doen?

- Meer tijd hebben dus! Heel vaak
- Meer waardering
- Verschillende keren: ga het toch niet doen, heb negatieve ervaring
- waardering, in welke vorm dan ook

Wel vrijwilliger 25 x

Wat voor vrijwilligerswerk?

3 X kerk, MEE, Bieb, inpakken, zorgdossiers, zorgcentrum, achter de bar VTA, Biardistock, scouting, Trainer/coach bij RPC voetbalclub, af en toe in de buurt, culturele sector (Krabbedans, van Abbemuseum), stedenband, vakbond, politiek actief, buurt, Hulpouder peuterspeelzaal(voorheen peuterplaza hanevoet)/ bestuur sportvereniging (BC Hanevoet), geheugentraining.

Zou u meer vrijwilligerswerk willen doen?

3 x Ja

22 x nee

Uitleg: de gemeente vraagt zich af of waardering belangrijk is, want zij vinden dat vrijwilligerswerk gewoon is, dus dat hoeft u niet te waarderen!

Vraag: Vindt u waardering belangrijk?

21 x Ja

4 x nee (opmerking: doe het toch wel)

Heb je zelf ideeën voor een geschikte waardering?

- Aandacht en complimenten van direct betrokkenen 2 x
- Meer facilitaire voorzieningen, trainingen, cursussen etc. 2 x
- Financieel/onkosten vergoeding 5 x (nu kost vrijwilligerswerk doen soms geld)
- Etentje, Leuke avond 5 x
- Bij structureel werk omzetten in betaalde baan
- “Geen waardering in de vorm van gratis toegang en zo, vrijwilligerswerk kost geld”
- Opleiding penningmeester
- Bij de peuteropvang was er een jaarlijks presentje of vergoeding (+-20 euro) als blijk van waardering (en als je er gebruik van wilt maken korting bij het zwembad ed.). Nu is dit alles afgeschaft en is een vrijwilliger meer een (niet gediplomeerde) onbetaalde medewerker in een onderbezette commerciële instelling.
- Regelmatig aandacht in lokale media
- Vooral van de personen of organisatie waar je voor actief bent of die je helpt.
- Waardering ook kan bestaan uit een bedankje, bos bloemen, bioscoopbon e.d. Meer informeel dus. Voor mijzelf zou ik alleen een onkostenvergoeding vragen (en dan nog niet eens voor kleinere uitgaven), ik vind het belangrijker dat waardering op een persoonlijke manier wordt uitgesproken. Ik vind in elk geval wel dat niemand er financieel slechter van mag worden.
- Terugnemen van bovenstaande woorden, dat waardering niet hoeft. Een wethouder of raadslid hoeft ook geen waardering, laat staan beloning. Dat is toch een roeping? (Terug naar de middeleeuwen). Overigens ben ik van mening, dat vrijwilligerswerk niet zou mogen bestaan. Werk moet betaald worden. Dat is iets heel anders dan vrijwillig iets doen.
- Door beloningen zoals een etentje, cadeaubon als vrijwilliger op, maar vooral dezelfde manier behandeld worden als het vaste personeel, want je bent toch onmisbaar, als het vrijwilligers wegvallen binnen een instelling gaat de stekker eruit, dit is een slechte zaak!
- Niet onzichtbaar zijn. Jezelf kunnen ontplooiën en invloed kunnen uitoefenen omdat het niet zo vrijwillig is, zeker niet met behoud van uitkering.
- Bij de peuteropvang was er een jaarlijks presentje of vergoeding(+20 euro) als blijk van waardering (en als je er gebruik van wilt maken korting bij het zwembad ed.). Nu is dit alles afgeschaft en is een vrijwilliger meer een (niet gediplomeerde) onbetaalde medewerker in een onderbezette commerciële instelling.
- Voldoening halen uit je werk is van essentieel belang. Een vriendelijk woord of gebaar is altijd belangrijk.
- UWV zou soepeler kunnen omgaan met de sollicitatieplicht voor mensen van bepaalde leeftijd die vrijwilligerswerk doen. De gemeente zou vrijwilligers een financiële tegemoetkoming kunnen geven.

ANTWOORDEN VAN MANTELZORGERS:

(de mensen die geen mantelzorger waren zijn niet geteld)

Aantal mantelzorger die we gesproken hebben: 20 x

Uitleg: de gemeente vraagt zich af of waardering belangrijk is, want zij vinden dat mantelzorg gewoon is, dus dat hoeft u niet te waarderen!

Vraag: Vindt u waardering belangrijk?

18 x Ja

2 x Nee (doe het graag)

Heb je zelf ideeën voor een geschikte waardering?

- Scholing 2 x
- Mantelzorgcompliment 2 x
- Geen belemmeringen vanuit regels 2 x
- Er wordt nu al wel wat gedaan door de gemeente maar dat houdt een jaar na het overlijden van de mantelzorgontvanger op, dit zou lager mogen voortduren en het mantelzorgcompliment van 250 euro is echt een druppel op een gloeiende plaat, het absolute minimum.
- Begrip bij ambtenaren dat je de mantelzorger bent en dat de verzorgde niet alles meer zelf kan komen regelen aan zijn loketje.
- Er niet alleen voor hoeven te staan (snipperdagen kunnen opnemen / niet snoeien op de bestaande dagopvang) omdat mantelzorg vaak levenslang is en verstikkend en ziekmakend kan uitpakken.
- Gratis of met fikse korting gebruik maken van gemeentelijke diensten of voorzieningen.
- Voldoening halen uit je werk is van essentieel belang. Een vriendelijk woord of gebaar is altijd belangrijk.
- Een passende onkostenvergoeding. Ik zorg 5 x per week voor mijn moeder in Eersel en rijd vanuit Eindhoven daarom zo'n 700 km per maand.

Uitleg: in de nota van de gemeente staat dat mensen zich minder bezwaard voelen als ze zich laten helpen door anderen die iets verder van hun af staat, bv kennissen, vrienden burens. Hebt u dat ook?

3 x Ja

15 x Nee

2 x weet niet

Eventuele toelichting:

- Flauwe kul, het is een persoonlijke keus
- "Mijn moeder vond het juist fijn om door een naaste verzorgd te worden, daardoor heeft zij tot het absolute einde in haar eigen omgeving kunnen blijven en is zij in haar stervensproces geen moment alleen geweest. Anders dan haar broer die op dit moment in een verpleeghuis ligt te sterven en die ik, als ik 2-3x per week langs kom, altijd alleen aantref!!"
- Faliekant mee oneens, Alleen in noodgevallen zal ik mijn naasten (vrienden, burens, kennissen) om *incidentele* hulp vragen. Juist om relaties die nu goed & evenwichtig zijn niet te belasten c.q. onbedoeld van karakter te laten veranderen. Spontaan aangeboden hulp aanvaarden: dat ligt er helemaal aan wat het is. Dat ik soms aan burens mijn auto uitleen, wil niet zeggen dat ze ineens ook mijn billen mogen komen wassen. Burens met wie je toch al weinig contact had komen natuurlijk sowieso niet in aanmerking voor bemoeienissen in de privésfeer. Die afstand is er niet voor niks. Dat ik zelf geen inzetbare familieleden heb om op terug te vallen, heeft hierop geen invloed.
- Dit luidt overigens het gevaar van de gedachtegang in, dat ook verder afstaande mensen mantelzorg kunnen/moeten gaan verlenen, dus dat bezuinigingen op bijv. thuiszorg nog veel verder doorgevoerd kunnen worden. Er zijn toch mantels genoeg?
- Die hebben er al helemaal geen tijd voor
- De afhankelijkheid wordt te moeilijk.

HOOFSTUK 2 CONCLUSIES

- De gemeente wil graag dat de huidige vrijwilligers meer vrijwilligerswerk gaan doen. Van de ruim 40 die nu geen vrijwilligerswerk doen gaven er slechts 2 aan dat ze aan het zoeken zijn. Van de 25 die nu wel actief zijn als vrijwilliger gaven er 3 aan meer te willen doen. Als we dus het huidige percentage vrijwilligers van 42 % (2011) willen laten stijgen zal dat een hele kluit worden.
- De hoofdreden dat men geen vrijwilligerswerk wilde doen is gebrek aan tijd. Dat is dus moeilijk op te lossen. Als een werkgever ruimte geeft om vrijwilligerswerk te doen is er wat mogelijk.
- Een aantal mensen was gestopt doordat er iets gebeurd was/men ontevreden was. Ze gaven allemaal aan dat ze daarom nooit meer vrijwilligerswerk gaan doen. Gemiste kans dus. Wellicht kunnen mensen die afvallen/stoppen als vrijwilliger beter opgevangen worden. Bij voorkeur door iemand neutraals.
- Waardering: van de vrijwilligers vindt 80% dit belangrijk. Van de mantelzorgers 90%. Deze cijfers maken wel duidelijk dat waardering moet blijven.
- Wat een juiste waardering is zijn heel veel verschillende meningen over.
 - Welke waardering vrijwilligers: vaak is genoemd dat niemand er financieel slechter van mag worden. Soms kost vrijwilligers werk nu geld.
 - Welke waardering mantelzorgers: zeer verschillende antwoorden. Maar 'geen belemmering vanuit regels' is een paar keer genoemd.
- Op de vraag 'in de nota van de gemeente staat dat mensen zich minder bezwaard voelen als ze zich laten helpen door anderen die iets verder van hun af staat, bv kennissen, vrienden burens. Hebt u dat ook?' gaf 15 % dit ook te hebben en 75 % niet (10% wist het niet). De toelichting door degene die 'nee' zeiden was erg stellig.
 - Degene die 'nee' zeiden zorgden zelf voor directe familieleden. Zij waren vaak stellig van overtuigd dat degene voor wie zij zorgen zich echt niet makkelijker willen laten helpen door degene die verder van hun af staan. De vertrouwensband is belangrijk en die heb je juist met familie meer.
 - Degene die 'ja' zeiden zorgde zelf voor een kennis/vriend/buur. En gaven geen verzorging maar boden vooral een luisterend oor en aan iemand met psychiatrische problemen.
- De vraag 'Zou u makkelijker hulp vragen als u iets terug moet doen? Dus als u hulp kreeg uit wederkerigheid?' beantwoorden 25 % met 'ja' en 50% met 'nee' (25% wist het niet).
- Opmerkingen die hierbij gemaakt zijn: Als je iets terug kan doe, vraag je makkelijker hulp. Maar soms is hulp iets wat echt nodig is en daarvoor moeten gewoon professionals ingehuurd kunnen worden. Anders blijft hulp niet vrijblijvend maar ga je het doen uit verplichting en medelijden. Dat voelt voor de ontvanger beslist niet prettig.

HOOFDSTUK 3 AANBEVELINGEN EN ADVIES

- Om afvallers binnen boord te houden kan er een extra investering gedaan worden. B.v. een meldpunt. Waar misstanden gemeld kunnen worden. Die bemiddelt als het vrijwilligerswerk niet loopt. En het meldpunt kan helpen met plaatsen, soort vrijwilligers-jobcoache.
- Betere bekendheid geven over de onkostenvergoeding voor vrijwilligers.
- Kortingsacties worden gewaardeerd door de vrijwilligers, dus moeten behouden worden.
- Het advies dat 'Investeren in secondaire mantelzorg aan te raden is' (nota blz. 8) is bij mantelzorgers nu nog echt een stap te ver.
- Vrijwilligers kunnen niet alles opvangen. Inhuur van professionals blijft noodzakelijk.
- Vrijwilligerswerk mag geen betaald werk verdringen. Geen banen wegbezuinigen en vrijwilligers in de plaats.
- Professionals blijven nodig om vrijwilligers te ondersteunen, cursussen te geven en te stimuleren om mee te doen.

BIJLAGEN: DE GESTELDE VRAGEN

Onderzoek n.a.v. nota:

Verbindende kracht- samen voor elkaar: de ontwikkeling van samen kracht in Eindhoven Maart 2013

VRAGEN VOOR VRIJWILLIGERS:

Ben je vrijwilliger? Ja of nee
Zo ja: wat voor vrijwilligerswerk?

Zou u meer vrijwilligerswerk willen doen? Ja of nee

Als u geen vrijwilliger bent: Wat zou er moeten gebeuren dat u het wel gaat doen?

Uitleg: de gemeente vraagt zich af of waardering belangrijk is, want zij vinden dat vrijwilligerswerk gewoon is, dus dat hoeft u niet te waarderen!

Vraag: Vindt u waardering belangrijk? Ja of nee

Heb je zelf ideeën voor een geschikte waardering? Ja of nee

Eventuele toelichting:

VRAGEN VOOR MANTELZORGERS:

Bent u mantelzorger of ontvangt u mantelzorg? Ja of nee

Uitleg: de gemeente vraagt zich af of waardering belangrijk is, want zij vinden dat mantelzorg gewoon is, dus dat hoeft u niet te waarderen!

Vraag: Vindt u waardering belangrijk? Ja of nee

Heb je zelf ideeën voor een geschikte waardering? Ja of nee

Eventuele toelichting:

Uitleg: in de notitie van de gemeente staat dat mensen zich minder bezwaard voelen als ze zich laten helpen door anderen die iets verder van hun af staat, bv kennissen, vrienden burens.

Hebt u dat ook? Ja of nee?

Eventuele toelichting:

Zou u makkelijker hulp vragen als u iets terug moet doen?

Dus als u hulp kreeg uit wederkerigheid? Ja of nee?

Eventuele toelichting:

www.eindhoven.sp.nl